

ביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

גיליון מס' 323

פרשת קרח

מאמר השבוע מאת ראש המוסדות הרבני יגאל כהן שליט"א

הבוטח בה' אינו מצפה לטובות מבני האדם

מבני אדם נקרא נבלם, ועל כן פשוטה צרכן להוכיחם העזתי את פני נגדם ללא בושה ומורא. וכן אמר ה' ליהוקאל הנביא (יהוקאל ב, ו): "אל תירא מהם ומדבריהם אל תירא... מדבריהם אל תירא ומפניהם אל תחת" - אל תירא מבני אדם שייעשו לך רע, ואף מדבריהם שיזדברו עליך לעשות לך רע או להרגך לא תירא, וגם מפניהם אל תחת, שלא תהיה שפל בעיניך נגדם. וכן פשוט יהיה צריך להתמסר לעם ישראל, אמר לו הקב"ה (שם ג, ט): "כשמיר חזק מצר נתתי מצדך לא תירא אותם ולא תחת מפניהם" - כמו תולעת השמיר שהיא חזקה מן האבן ובכחה לבקע את האבן, כך גם נתתי את מצדך, כלומר אתה חזק מהם. על כן לא תירא ולא תחת מפניהם.

ודבר זה ש"ך בכל מישורי החיים, למשל בזוגיות. פעמים רבות אהד מבני הזוג חושש לומר לצד השני שיש דברים שהוא טועה בהם ואינו עושה כראוי את רצון ה'. וכן בחנוך ילדים - פעמים חוששים ההורים להעיר לילדיהם על מעשים שאינם ראויים שעשו. כך הוא הדבר במקום עבודה או בין חברים, שאהד מתחיל פתאם לדבר לשון הרע ואף אהד מן הסובבים אינו מעז להעיר לו על כך, אצל הבוטח בה' אינו מפחד ממנו כלל ובדאי יאמר לו להפסיק מיד מלדבר לשון הרע, שמפני שהבוטח מפחד יותר מבורא עולם שהזהיר אותו על כך.

תועלת נוספת שיש לאדם הבוטח בה' לעניניו הרוחניים, שמאחר שכלל מחשבתו ומעשיו הוא מתנהל על פי בטחונו בה', הוא אינו חש לעשות את רצון שאר בני האדם, כלומר, אינו משעבד את כל מעשיו כדי לרצות בני אדם, כמו שאר בני האדם שכל הזמן מנסים למצא חן בעיני אחרים. ופעמים שמתוך כך הם מבטלים את כל הרצונות וההנאות שלהם, ובכל פעולה שהם עושים הם חושבים מה אחרים יגידו.

אצל הבוטח בה' אינו כן, שאינו מצפה לקבל טובה מאף בן אדם ומתוך כך אינו נזקק למצא חן או להחניף לאחרים. וגם אינו נוחל מהם אכזבה, שהמצפה ומיחל לטובות בני האדם שיעזרו לו, פעמים רבות אין ביכולתם למלא לו את מבקשו, ואפילו בני אדם טובים ואוהבים שהפציעו מאד לעזור לנו, לפעמים הם מגבילים, וכגדל הצפיה כך גדל האכזבה.

שלמה המלך למד אותנו (משלי טו, כז): "שונא מתנות יחיה" - מי ששונא מתנות ואינו חפץ להנות משל אחרים אלא הנהה ממה שמרויח על ידי יגיע פפיו, יחיה, כי הכל תלוי בהשגחת ה'. לכן הבוטח בה' משתדל בכל כחו שלא להזדקק לטובתם של אחרים, כדי שלא יתחייב להודות להם ולגמול להם טובה בגופו או בממונו, ועל כן תמיד פניו אל ה' שהוא יתן לו מתנת חנם מאוצרו הטוב ולא מידי בשר ודם.

ועוד, שהבוטח בה' אינו נצרך להסכים לדעתם של אחרים כשהיא מנגדת לרצון ה'. ולא יחניף להם ולא יפחד מהם, כמו מנהל העבודה שמאיים עליו שאם הוא יצא באמצע העבודה להתפלה הוא יפטר אותו. הבוטח בה' אינו מפחד מכך כלל, שכל רצונותיו ומעשיו רק לה' לבדו, ואינו עושה שום חשבון לבני אדם, שאין אדם יכול להרים אצבעו בעולם בלי גזרת הבורא יתברך.

כדי לקבל תפקיד חשוב או משכורת גבוהה פעמים רבות יש אנשים שמחניפים לאנשים רעים, ולפעמים אפילו מחמיאים להם על מעשיהם אף שאינם טובים בעיני ה' יתברך. זו מדה רעה, שעליה אמרו חז"ל (סנהדרין קג, ב) "פת חנפים אינה מקבלת פני שכינה", וכל זה מחמת שמחניפים לרשעים במקום להוכיח אותם. אצל הבוטח באלקים לעולם לא יחניף לאדם שמעשיו רעים, מפני שהוא יודע שפעשיו הם נגד רצון הבורא יתברך, אלא אדרבה אינו ירא מלחלק עליהם. ויוכיח אותם על מעשיהם הרעים ולא יבוש מהם ולא יחוש לכבודם ולא יפנה וישבח אותם על דרכם הרעה, שכל הפחד שלו הוא מה' יתברך אם הוא לא יאמר להם את האמת.

וכך אמר ישעיה הנביא (ישעיה נ, ז): "וה' אלהים יעזר לי על כן לא נכלמתי על כן שמתתי פני כחלמיש ואדע כי לא אבוש" - מפיון ששמתתי את בטחוני בה', על כן לא נצרכתי לקבל טובות מבני אדם, שהנצרך לקבל טובות

הבוטח בה' שלו ורגוע בענין פרנסה

אי אפשר להנות מהעולם הנפלא שלנו כשהלב מלא בדאגות. אדם שאין לו אכל להשביע את רעבונו וגם אין לו כסף כדי שיוכל לקנות לעצמו משהו לאכל, הוא מלא בדאגה על עצמו אך בעקר על ילדיו. אדם כזה אינו רגוע, קשה לו לכוון בתפילה, השקנה שלו טרופה ומבלבלת, ומעל הכל הדאגה שלו גורמת לו להסיח את הדעת מהאמונה והבטחון בבורא עולם.

מלמד אותנו רבנו בחיי, שיש תועלת נוספת לאדם הבוטח לעניני עבודת ה'. הבטחון בה' יביא את האדם להסיח את דעתו לגמרי מכל עניני העולם הזה. על ידי בטחונו יזרק את כל הצרכים שלו על הבורא יתברך, ולא תהיה בלבו ובמחשבתו שום דאגה מלבד עבודת ה'. ויבוא לידי מנוחה הנפש והרחבת הדעת, ותתמעט דאגתו לכל עניני העולם הזה. כך יהיה דומה לבעל האלקימיה - הכימאי, שהוא אמן זיפן, שכלכו להפך, למראית עין בלבד, מתכות זולות ופשוטות לקסף וזהב. לכאורה אין פירושו של רגוע בענין פרנסתו, כיון שהוא יכול להשיג כסף רב בכל עת שיצטרך. וכך גם הבוטח בה' יתברך.

אלא שכאן מלמד אותנו רבנו בחיי כי הבוטח באלקים בלב שלם עדיף הוא על הכימאי בעשירה דברים. מתוך ספרו של הרב יגאל כהן. "שער הביטחון".

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת החיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי

מאכילים ילד רעב, עושים טוב לעצמנו!

רוצים גם אתם לעזור?
03-8000-770

קו לשאלות בהלכה מבית "ביע אומר" **055-6888100**

זמני מניסה ויציאת השבת

יום	ת"א	חיסה	ב"ש
כניסה:	19:31	19:35	19:31
יציאה:	20:25	20:22	20:22
ר"ת:	21:21	21:18	21:18

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 19:13

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

מתיקות וערבות טוב התורה

יכוון היטב באומרו: "והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל", ויתחנן להשם שיזכהו להרגיש את מתיקות וערבות התורה, וכמו שאמר דוד מלך ישראל (תהלים יט יא): "הַנְּחַמְדִּים מִזְהָב וּמִפָּז רֶבֶב, וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנֶפֶת צוֹפִים". וכתב האור החיים הקדוש (דברים כו יא): "אם היו בני אדם מרגישים במתיקות וערבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלוא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם". ע"כ. מכאן רואים, כמה לוקים אנו בחסר בהבנה במתיקות וערבות שבתורה, כי לצערנו לא תמיד אנחנו מרגישים את הטעם הטוב והמיוחד שבלימוד התורה, שהרי אם היינו מרגישים באמת, היינו צריכים להשתגע ולהתלהט אחר התורה, ולא היה נחשב בעינינו מלוא עולם כסף וזהב למאומה! בספר "מלך ביופיו" (עמוד 117) כותב על מרן מלכא הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל: "נקודה נוספת לגודל אהבתו לתורתנו הקדושה, ניתן לעמוד על כך, כי לא פעם מוחא הרב כף אל כף תוך כדי לימוד, ופוצח בשירה לאל נורא עלילה, מרוב שמחת התורה שאופפת אותו, ובפרט עת אשר עולה בידו לחדש דבר בהלכה או כשמוצא מקור וסמך לדבריו ברבותינו הראשונים והאחרונים. הוא שאמר דוד המלך עליו השלום: "שש אנכי על אמרתך" - על אימרה אחת של תורה שאני מבין - "כמוצא שלל רב", השמחה פורצת ומתעצמת בכל כולו, כאדם המוצא הון עתק. ע"כ. ובמכתב לבנו הראשון לציון הגאון רבנו יצחק יוסף שליט"א לפני למעלה מ-50 שנה כששהה בכתלי הישיבה, כתב מרן זצ"ל בין הדברים: "אבקשך ביותר שלא תשבית שמחתך בתורה, שבשעה שתראה פירי פירות ממה שעשית, תשמח ותגיל" (בר מצוה בהלכה ובאגדה).

שאלות ותשובות

מאת הרבני יגאל בן שליט"א

שאלה: אצלנו בביהכ"נ נוהגים שאחד שיש לו אזכרה קונה מפטיר ועולה ומברך על הפטרה והחזן קורא את הפטרה. האם זה מותר?
תשובה: מי שנוהג כך יש לו על מה שיסמוך כבמבואר בב"י (סי' רפב) ולכתחילה כדאי שזה שקורא את הפטרה יקרא גם כן את המפטיר (כמובן אם יודע לקראתו כהלכה). (רמ"א סי' רפד והלכה ברורה שם.)

שאלה: מי שהיה חולה בשבת בבוקר עד מתי יכול להתפלל מוסף?
תשובה: תפילת שחרית (עמידה) זמנה עד חצות וזמן תפילת מוסף לכתח"י לה זה עד שעה אחר חצות, ואם לא הפסיק יכול להתפלל כל היום (עד השקיעה). (מרן שו"ע סי' רפו.)

שאלה: אני נוהג לקרות שניים מקרא ואחד תרגום ביום שישי ולאחר מכן את הפטרה ורציתי לדעת שיש הפטרה אחרת כגון שבת ור"ח איזה הפטרה צריך לקרות ביחיד?

תשובה: מנהג יפה לקרוא גם את הפטרה כמו שכתב הרמ"א (סי' רפה סעי' ד). וכתבו שם הפוסקים (עיין ברמ"א ובכף החיים שם) ששבתות שקוראים הפטרה אחרת בציבור בכל זאת שקורא ביחיד יקרא את הפטרה של אותו השבוע ולא מה שקוראים בציבור, ע"ש.

שאלה: אני נוהג להמתין בין חלב לבשר חצי שעה האם זה מספיק?
תשובה: מעיקר הדין מותר לאכול בשר אחרי חלב מיד אחרי שרחץ את פיו וידיו כמבואר במרן (סי' פט סעי' ב) ויש מחמירים לעשות הפסקה בין חלב לבשר כמו שכתב הזוהר (הובא בב"י סי' קעג) ודעת כמה אחרונים (עיין ברכת ה' ח"ב פ"ו הערה 75) שחצי שעה זה מספיק שכבר אינו נקרא סמוך, ע"ש.

דוד המלך

מאת הרב אליהו צמחי שליט"א

המלך דוד

התוכנית לחיסול דוד המלך

ומכיון שנכנסה העוינות בליבו של שאול, כבר למחרת תהלוכת הניצחון, נחה על שאול המלך רוח רעה, ודוד נקרא לנגן לפניו, ולהעביר ממנו את הרוח הרעה, הנביא מתאר, שדוד המלך נכנס מיד למשימה, וניגן לפני שאול בדיקות ובכל כוחו, כשהוא מרוכז בנגינתו ולא שם לב למתרחש סביבו, באותה העת ישב שאול המלך על כסאו כשבידו חנית, כשלתפע, התעורר בו רצון עז להרוג את דוד, החנית היתה כלי המשחית המתאים ביותר למשימה זו, משום שאינו עושה כל רעש במעופו, שאול ידע, שתמיד יוכל לטעון שהשליך את החנית לעבר דוד, מחמת הרוח הרעה שתקפה אותו, הנביא מתאר, ששאול ניסה פעמיים לחסל את דוד בדרך זו, אך לדוד המלך היתה שמירה מיוחדת מן השמיים, ובדיוק ברגע שהושלכה לעברו החנית במהירות אדירה ובכוח רב, הסתובב דוד המלך לצד הנגדי, מבלי שכלל ידע על הסכנה העצומה בה הוא שרוי, מעוצמת החבטה ננצצה החנית בקיר, ובאותו הרגע חש שאול פחד, כי הבין שה' שומר על דוד לבל יוכל לפגוע בו.

שר האלף

לאחר ניסיון החיסול הכושל, שינה שאול המלך את תוכניתו, והחליט לפעול בדרך שונה לחיסולו של דוד, שאול מינה את דוד להיות שר האלף, תפקידו של שר האלף היה לפקד על אנשי הצבא שבפיקודו, כשבתוקף סמכותו יכול לצוות על פקודיו דברים שלא תמיד יהיו לרוחם. על חשיבותו של שר האלף מצינו התייחסות נביא (שמואל א פרק יז), שמתאר כיצד שלח ישי מזון לבניו שהיו בשדה הקרב, וצירף למשלוח זה גם עשר גבינות חלב, מתנה עבור שר האלף שבניו היו תחת פיקודו, ממנחתו של ישי, ניתן להבין את החשיבות שייחס לכך שבניו יישאו חן בעיני שר האלף (וכפי שביארנו בפרק טז מאמר ב), וכעת מינה שאול את דוד להיות שר האלף של שבט יהודה, שבכללם משפחת אביו, מטרתו של שאול במינוי זה נועדה, לגרום לכך שבשט יהודה ישנא את דוד, על כך שהוא מתנשא עליהם, סיבה נוספת (מלבי"ם שם) שמינה שאול את דוד לשר האלף, היתה על מנת להשפילו, שכעת אינו בקרבת המלך ושר הצבא כפי שהיה עד עתה, גם לא הוא הורחק לשדה הקרב, ובנוסף לכך, גם יגדלו הסיכויים שדוד יפול ביד הפלישתים (רלב"ג שם), וכך ימות דוד, וידו של שאול לא היתה בו. אך כבר כתב שלמה המלך (משלי יט, כא) "רבות מְחֻשְׁבוֹת בְּלֵב אִישׁ וְנֶעְצָת ה' הִיא תְקוּם", ודוקא תוכניתו של שאול להרחיק את דוד מביתו, גרמה לכך שדוד יתפרסם ויוכר על ידי המון העם, כשדוד המלך משתמש בתפקידו הבכיר בדרך

להזמנת כל ספרי הרב אליהו עמר, כנסו לאתר "אופקים בוקס" או למוקד המכירות 055-67-25-138

מהי המצורה?

בסיעתא דשמיא מרובה, בחסדים מרובים של הקב"ה, בנס אמיתי של ממש.. איש ואישה מקבלים במתנה גמורה - נשמה כפיקדון. בכי של אושר. נשמה, של ילד או ילדה, יהודיים, כפיקדון. הם אמורים לשמור עליה מספר רב של שנים, בע"ה, להחזיק ולשמור, להאכיל ולפרנס, לתת את כל כולם.. באהבה אינסופית. וכל זה, ויותר משאפשר לתאר בכתב, עבור מה? מהי המטרה העיקרית שלנו בגידול ילדינו? לאן אנחנו חותרים? אנחנו זוכרים בכלל? מהו הברך הראשון בסדר העדיפויות, האם אנו יודעות בכלל?!

לעיתים הפיקדון היקר הזה מגיע עוד לפני שדמיינו, בגילאי ה-20 המוקדמות, ספק אם אנחנו מכירות את המילה אמא-טיטולים-אי שינה-צרחות וכו'... ועוד יותר ספק אם נדע איך לחנך ולדבר, לעזור בבעיות בחברה, בדיבור, בהתנהגות ועוד... וגם במקרה אחר, כשהפיקדון היקר מגיע ברחמים מרובים בגילאי ה-30 המאוחרות, שם אנחנו קצת יותר מעריכות, יותר מתונות, אולי שמענו יותר וכבר הספקנו לגדל כמה מהילדים של השכנות / אחיות.. אז כביכול יש לנו יותר ניסיון. אך גם שם, כשזה מגיע בתוך הבית 24/7 ישתבח שמו לעד, האתגרים הם מיוחדים במינם.. ובכל מציאות ובכל גיל, חייבים אנו לעשות חישוב מסלול מחדש, ולהבין מהו היעד שאנו דוהרים אליו.

ברור לכולנו שזה כיף חיים (אני מקווה), ולכן ידוע לכל, שאישה היא יצור מאוד מיוחד שסובלת בעת ההריון והלידה, ולא מבינה איך עשתה זאת שוב. ואחרי כמה חודשים, הפלא ופלא היא רוצה עוד פעם.. איך יכול להיות?! איך זה הגיוני שאישה שסוכבת, וסובלת, וכבד לה וקשה ויש לה בחילות וצרבות ובצקות.. רוצה את זה שוב? ושוב? רק אישה יכולה להבין את ההרגשה הטבעית, המופלאה והעילאית הזו. את הרצון שמפעם בלהיה שוב, כבדה ועייפה... לא יאומן. רק בורא עולם יכול ליצור כזו בריאה מיוחדת. ולענייננו, מהי מטרת העל? אז ילדנו, גידלנו וטיפחנו, ופינקנו את הבכור, ועשינו טעויות רבות וניסינו לתקן, לטייח בעיות, ליישר מהמורות, לנשק ולחבק וללמוד כמה שניתן, הכיצד למזער נזקים ולא להרוס את הקיים.

וכולנו.. כולל כולנו.. רוצות ומייחלות, מתפללות ומתחננות... שיהיו בריאים וחזקים, יראי השם, אוהבים ומקיימים את התורה והמצוות, הולכים בדרך השם ועושים לו נחת רוח, מכבדים ומכובדים, בעלי דרך ארץ ומידות טובות. אנו מבקשות מאבא שלא יחסר להם כלום, ושרק יהיה להם קל בחיים. כל אלו ויותר – ידוע לכול – שאנחנו ממש לא יכולות להשפיע כהוא זה על התוצאות. כל אחד מילדנו הוא נשמה מיוחדת במינה שחוצבה מתחת לכיסא הכבוד, לכל אחד מסלול מיוחד דברים שהוא צריך לעבור שיבנו אותו, עם תפקיד ייחודי שאף אחד לא יכול לקחת לו.

אז למה אנחנו משקיעות ומזיעות כל כך? מה כן צריך להשתדל להשיג? לרוב, אנחנו כהורים יורים לכל הכיוונים, מנסים מלא שיטות וסדנאות, ולא זוכרים מה בדיוק אנחנו צריכים או מחפשים.

כל אנשי החינוך כמעט בפה אחד, אומרים שהדבר החשוב ביותר, שהוא זה שבסייעתא דשמיא יכול להחזיר ילדים לתלם גם אם המסלול שלהם, מאת השם, מפותל הרבה יותר משחשבונו – הוא הקשר בין הילד להורה.

היעד החשוב שצריך לשים אל מול עינינו בחינוך - זה הקשר הטוב, האוהב והפתוח ללא תנאים, בין הורים לילדים. וצריך לבנות זאת מגיל קטן (כמובן שגם בגילאים גדולים יותר אין היתר להתייאש, ניתן להגיע לכל אחד, על ידי פתיחות מחשבתית, יצירתיות והכי חשוב זה להסתכל מהמבט של הילד, להיכנס לנעליו ולהתחבר אליו). אנו נזכור תמיד שזוהי יחסות העל, כל הדברים שזוהי יקבלו פרופורציות אחרות. כל מה שלא מוביל אותנו ליעד הזה, נחשב מסלול מחדש, נשנה את הכיוון ונחזור ליעד המקורי.

אז נכון לכל גיל יש את מה שצריך להתמקד בו, ולעיתים ישנם זמנים שחשוב להשקיע כוחות בנושאים שונים ומגוונים. אבל בגדול, המטרה החשובה היא ליצור שיח פתוח ואוהב עם כל אחד, להשקיע בזה את המקסימום, שיהיה לך שביל פתוח לליבו של כל אחד ואחת מילדייך. כל מה שמוביל לשם נטפח יותר ויותר, ונקטין את כל השאר.

וודאי שלכל אמא יש קירה יש את הדרכים היצירתיות להגיע לשם, רק צריך לזכור את החשיבות, ולהתפלל על זה. שבת שלום!

לרכישת הספר "תוכו רצוף אהבה" מאת מחברת הטור: 0583266571

ההבדל בין מחלוקת חובבת לשאינה

חובבת

בספר "מאור ושמש" (פְּרֻשַׁת קַרְח) הקשה, מדוע לא אָמְרָה הַמְשִׁנָּה "מַחְלֻקַת שְׁהִיא לְשֵׁם שְׁמַיִם זֶה מַחְלֻקַת בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל", לְמַה נִקְטָה דִּנְקָא אֶת "שְׁמַאי וְהַלֵּל"? אֲלָא, שְׁמַאי וְהַלֵּל חִלְקוּ לְשֵׁם שְׁמַיִם, שְׁכֵן זֶה אָמַר 'הַלְלָה כֶּן הִיא', וְזֶה אָמַר 'לֹא כֶּן, אֲלָא כֶּן הִיא הַהֲלָכָה', וְלֹא הִיָּתָה פְּנִינָתָם לְשׁוֹם פְּנִינָה בְּעוֹלָם כִּלְאֵל רַק לְשֵׁם שְׁמַיִם. לֹא כֵן תִּלְמִידֵיהֶם, דְּהִיָּנוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל, לְמַרְבָּה הַמְחִילָה הִיוּ נִמְצְאִים בִּיְנֵיהֶם פְּמָה וְכַמָּה תִּלְמִידִים שְׁפָנְנָתָם הִיָּתָה לְאִיָּה פְּנִינָה, שְׁזָה אָמַר "הֲרַבִּי שְׁלִי גְדוֹל בְּיוֹתֵר וְאִישׁ אֲלָקִים הוּא", וְזֶה אָמַר "הֲרַבִּי שְׁלִי גְדוֹל בְּיוֹתֵר", וְהִיָּתָה הַמְחֻלָּקַת מְעַרְבַת בְּגִאוֹת וְגִדְלוֹת וּבְפְנִינֵי אַחֲרוֹת, וְלִכְּן לֹא נִקְרְאוּ מַחְלֻקָתָם מַחְלֻקַת לְשֵׁם שְׁמַיִם.

וּמְסַפְּרִים שְׁלִפְנֵי כְּמֵאֲתָיִם שְׁנָה, הִיָּתָה מַחְלֻקַת דוֹמָה בֵּין רַבִּי יְהוֹנָתָן אֵיִיִבְשִׁיץ, וּבֵין רַבִּי יַעֲקֹב עֲמַדִּין [הַיְעָבֵץ], רַבִּי יְהוֹנָתָן הִיָּה נוֹתֵן קַמֵּיעִים לְחוֹלִים וְלִזְקוּקִים שְׁהִיוּ בָּאִים אֶל בֵּיתוֹ, וְאֵלוּ רַבִּי יַעֲקֹב עֲמַדִּין הַתְּנַגֵּד לְכֶן נִחְרְצוֹת, וְסָבַר שְׁיֵשׁ בָּזֶה מְשׁוּם עֲבוּרָה זָרָה... עַד מְהֵרָה הִחְלוּ לְהִגִּים בְּקִדְרָה גַם תִּלְמִידֵיהֶם שֶׁל שְׁנֵי הַצְּדִיקִים שְׁהִשְׁתַּמְשׁוּ בְּרַכִּילוֹת וְלָשׁוֹן הָרַע, וְהִבְעִירוּ אֶת הַמְדוּרָה. לְאַחַר שָׁנִים שְׁהָלְכוּ אוֹתָם שְׁנֵי גְדוֹלִים לְעוֹלָם שְׁכָלוּ טוֹב, בָּאוּ בְּתֵלוֹם לְאַחַד מִגְדוֹלֵי הַדוֹר וְאָמְרוּ לוֹ: אֲנוּ שׁוֹכְנִים אַחַר כְּבוֹד בְּגַן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן, וְנִהְיִים מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה. אֲבָל כֹּל הַתִּלְמִידִים שְׁבָחָשׁוּ בְּקִדְרָה וְלִיבוֹ אֶת אֵשׁ הַמְחֻלָּקַת, יָרְדוּ לְגִיהֵנוֹם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת!!! (אבות ישראל).

מוסר עם סיפור

נאמת הרב יצחק עניני שליט"א

בדיקת נאצי ליהודיה

בפרשת השבוע מובא עניינו של קרח ועדתו, רש"י (פרט טז פסוק ז) שואל: קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו. עונה רש"י עינו הטעתו וכו'. אחי ורעי הרבה פעמים בחיינו עיננו מטעה אותנו, והטעות הכי גדולה זה חוסר הערכה של מהותנו היהודית.

והסיפור הבא יתן לנו אור במהות הצלם אלוקים. סיפר הרה"ג רבי מנחם שטיין שליט"א את סיפור הצלתה המופלא של הרבנית סרנא ע"ה, אשת חבר למרן ראש ישיבת חברון הגאון רבי חיים סרנא זצ"ל.

הימים ימים טרופים של מלחמת העולם השנייה הנקראת 'השואה', בזמן שהחיה הנאצית מחפשת טרף יהודי, היא ברחה וחיפשה קורת גג כדי להסתתר בה. במהלך הריצה בשדה פתוח ראתה מרחוק וילה בודדת, נשימותיה היו כבדות כשנקשה על הדלת: אנשים טובים הצילו אותי. בכתה ודפקה והתפללה והתחננה שתפגוש בני אדם בין כל החיות ההולכות על שתיים.

לבסוף נפתחה הדלת, האיש שלפניה היה לבוש בגדי בית קלים, אך שפמו המזדקר ומבטו הקר שנעץ בה, לא השאיר מקום לאשליה. היא העזה לדרוך

המשך מוסר עם סיפור

הבית עמדו בפתח הבית, מחכים לראות את צעדת המוות הפרטית שלה, ואיך הכלבים ישעו אותה... היא החלה לצעוד - ושום כלב לא זע ממקומו. באצילות התקדמה אל עבר השער, שומרת על קצב הליכה רגיל, וכשחזרה בחזרה מהצעדה אל פתח הבית, פרץ מעיין הדמעות שלה. המפקד הנאצי נדהם, והבין מבחינתו שיש לה כוחות כישוף, ושמו עליה כל המלחמה. עלתה לארץ ישראל, וזכתה להיות אשת חבר למרן ראש ישיבת חברון הגאון רבי חיים סרנא זצ"ל.

הרהר לעצמו שיש לנערה הזו כוחות כישוף ושליטה שלא מהעולם הזה. ואז עלה בדעתו רעיון מבריק, השארי כאן למשך הלילה הקרוב, ובבוקר תצאי שוב דרך השביל הראשי. אם שוב לא יפגעו בך הכלבים לאחר שלא יאכלו מעכשיו מאומה, אגן עלייך כל זמן המלחמה. הלילה היה ארוך, והנערה לא עצמה עין, רק בכתה לבורא עולם שיציל אותה. השחר עלה ומצא אותה טרוטת עיניים. הכינה את עצמה טהורה, ומוכנה היא להקריב את עצמה כקרבת לה', אם זה רצונו, היא הולכת למות. בני

פניי הדף היומי

מאת הרב ירון מרדכי זכאי שליט"א

ביטול תורה לצורך עשיית חסד

שנינו בסוגיא מנין לגזר דין שיש עמו שבועה שאינו נקרע (דהיינו כשיש גזרה משמים שהקב"ה נשבע עליה שאינה מתבטלת), והגמרא מביאה בהקשר לכך את המקרה של שני בני עלי הכהן שלא התנהגו כראוי במשכן שילה ולכן גזרו על כל בית עלי לדורותיו שימותו בקיצור ימים ולא יתכפר עונם בזבח ובמנחה (קורבנות). וישנה מחלוקת בסוגיא דלדעת רבה בזבח ובמנחה לא יתכפר אבל בדברי תורה דהיינו שיעסקו בלימוד תורה יתכפר להם, ולדעת אב"י מתכפר בגמילות חסדים, ומספרת הגמרא שרבא ואב"י היו מזרע עלי הכהן ורבא שעסק בלימוד התורה חי ארבעים שנה ואב"י שעסק בתורה ובגמילות חסדים חי ששים שנה (וגם בזמננו ישנה משפחת טוויל שהם מיוחסים לזרע עלי הכהן ומוצאם מהעיר חאלב בסוריה שמקפידים על כך שיהיו עסוקים בתורה בכדי שיזכו לאריכות ימים).

וכידוע מצות תלמוד תורה, ומצות גמילות חסדים הינם מצות שבזכותם יש קיום לעולם וכמבואר במשנה בתחילת מסכת אבות על שלושה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה (הקורבנות) ועל גמילות חסדים.

מכל מקום כתב הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה שמצות תלמוד תורה שקולה כנגד כל המצוות כולן ולכן עסק לימוד תורה קודם לכל מצוה ואם היו לפני האדם משום עשיית מצוה ותלמוד תורה לא יפסיק מלימוד תורה לעשיית מצוה משום שתלמוד תורה שקול כנגד כולם, אלא אם כן מדובר במצוה שאם הוא לא יקיימנה אף אחד לא יעשנה והיא תתבטל בזה מפסיק מלימודו וכנפסק בשולחן ערוך הלכות תלמוד תורה. והטעם שלימוד תורה ניתן בשביל לקיים את מה שכתוב ולא אומרים בזה את הכלל שעוסק במצוה פטור מן המצוה.

וביאר החפ"ז חיים בספרו אהבת חסד (שעוסק במצות גמילות חסדים) את המובא בסוגינתנו שאב"י עסק גם בגמילות חסדים אף שדבר זה היה כרוך בכך שהיה צריך להפסיק מלימודו ואף שהיו אחרים שיכלו לעשות זאת משום שאב"י הבין שהיותו והוא היה מגדולי הדור והיה מפורסם, אם כן מסתבר מאד שאם יפתח קרן סיוע לתלמידי חכמים או לאלמנות ויתומים אנשי רבים ירצו לזכות במצוה ולסייע ולתרום לאותה קופה שגדול הדור אחראי עליה ותמצא מכך תועלת גדולה לאנשים רבים, ומן השמים הסכימו לדעתו שהרי זכה בשל כך לאריכות ימים, וביארו המפרשים שהשלימו משמים לאב"י את הזמן שעסק בגמילות חסדים בכדי שיוכל להשלים את הזמן שהפסיק מלימוד תורה.

שבת שלום.

ניתן לרכוש במחיר מיוחד את הדיסק אונקי של הרב ירון מרדכי זכאי שליט"א הכולל את כל שיעורי הדף היומי על מסכתות הש"ס בשפה ברורה והזמנה ושיעורים בהלכה. ליצירת קשר בפלאפון 0527630352 כמו כן ניתן להאזין לקו הדף היומי בכל שעות היממה הינם בטלפון 0559302663

כ"ס

שותפים בהפעלת מסעדת החסד

וזוכים לדולר שנתברך על ידי מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א.

בהוראת קבע של 200 ש"ח למשך שנתיים תזכו להיות שותפים בהאכלת נוקקים ותקבלו דולר של ברכה

לתרומות חייגו: 03-8000770

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברה"ב הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהיין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים